Modtager(e): [Navn]

Referat af aftagerpanelmøde d. 19.oktober 2026, DPU

Deltagere

Eksterne:

- Elsebeth Jensen, uddannelsesdekan for læreruddannelsen, VIA University College
- Regitze Flannov, forkvinde for uddannelsesudvalget, DLF
- Stefan Møller Christiansen, børne- og ungechef, Aarhus Kommune
- Mathilde Tronegård, direktør, Studievalg Danmark

Interne: Claus Holm, Helle Rørbech, Charlotte Mathiassen, Miriam Madsen, Mikkel Stovgaard, Rune Müller Kristensen, Louise Weinreich Jakobsen

Øvrige: Lektor Christian Dalsggard, Tashia Vera Dam, Chief Pedagogy Officer at Area9 Lyceum

1. Velkomst og status fra DPU

Mødet blev indledt med en kort status på den aktuelle situation på DPU.

Som følge af kandidatreformen forventes et fald i antallet af studerende og dermed i uddannelsesindtægterne. Dette skaber et øget behov for eksternt finansieret forskning og flere forskningsansøgninger. Samtidig arbejdes der med at styrke både forsknings- og uddannelseskommunikationen.

Ansøgertallene til DPU's uddannelser er fortsat tilfredsstillende. Der er aktuelt ikke tegn på, at de nye professionsmasteruddannelser påvirker ansøgningen til DPUs uddannelser negativt.

Sekretariatet, Emdrup
Aarhus Universitet
Tuborgvej 164
2400 København NV

Tlf.: +45 8715 0000
E-mail: dpu@au.dk
Web: http://dpu.au.dk/

Der blev orienteret om udviklingen af det nye uddannelseslandskab, herunder erhvervskandidatuddannelserne og de to kommende 75 ECTS-uddannelser. Med de nye uddannelsestyper bliver der behov for at tilpasse markedsføringen af DPU's uddannelser til nye målgrupper, herunder arbejdsgivere, som både skal understøtte medarbejderes deltagelse på erhvervskandidatuddannelserne samt arbejdsgivere der skal ansætte kandidater fra de to nye 75-ECTS uddannelser.

Institutleder orienterede om at der træder tre nye repræsentanter ind i panelet:

- Britta Thomsen, skoleleder, Frederiksberg skole, Sorø Kommune
- Steffen Raun Fjordside, Vicedirektør Børns Vilkår
- Kristian Hjorth, Områdechef Headspace Øst

2. Generativ AI – læringsven eller fjende?

Lektor Christian Dalsgaard (forfatter til bl.a. bogen "Refleksiv læring med AI") præsenterede sin seneste undersøgelse af gymnasieelevers brug af generativ AI (her fra AI), der viser, at eleverne primært bruger generativ AI som støtte til læring frem for snyd. Gymnasieelever anvender især AI til at forstå faglige emner, få forklaringer og komme videre, når de sidder fast i en opgave. Nogle bruger AI til at forbedre og videreudvikle eget arbejde, mens andre får hjælp til at overvinde faglige barrierer. Christians forskningen peger samtidig på, at læringsudbyttet primært styrkes, når AI bruges som sparringspartner frem for til at overtage opgaveløsningen. Derfor argumenterer Christian for et større fokus på didaktik, pædagogik og samtale der understøtter læring, og mindre fokus på AI som et rent snydeværktøj.

Uddannelseskonsulent Louise Weinreich Jakobsen præsenterede en analyse af 70 udsagn fra DPU-studerende, der lige har afleveret speciale, om deres brug af og forholden sig til AI i deres specialeskrivningsproces. Analyse viste, at de studerende i høj grad har taget AI til sig og anvender det i mange forskellige faglige sammenhænge, men også i høj grad er reflekterede og kritiske brugere. De studerende fremhæver selv de dilemmaer AI stiller dem i f.eks. at AI giver hurtigere adgang til svar, struktur og overblik (effektivitet) men modsat skaber risiko for færre omveje, mindre fordybelse og svagere analytisk træning (manglende dybdelæring). Også denne analyse peger på behovet for udvikling af didaktiske og pædagogiske greb, der styrker en læringsorienteret og refleksiv brug af AI.

Drøftelse

Der var bred enighed om, at AI ændrer vilkårene for uddannelse og læring, og at undervisning, didaktik og eksamensformer derfor må udvikles i takt med den teknologiske udvikling.

Det blev fremhævet, at fremtidige eksamensformer i højere grad bør understøtte læringsprocesser, refleksion og fagligt ejerskab. Mundtlige elementer, procesorienterede arbejdsformer og mere produktorienterede eksamensformer blev nævnt som centrale greb til at synliggøre den studerendes egen faglige dømmekraft og læring.

Der blev peget på, at studerende både skal lære om AI og lære at arbejde med AI. Arbejdet med autentiske cases og samarbejder med praksis kan understøtte dette ved at fremme analyse, refleksion og faglig vurdering frem for reproduktion af viden.

Samtidig blev det drøftet, hvordan AI kan skabe ulighed blandt studerende. Teknologien kan skabe nye muligheder for studerende med særlige behov, f.eks. ordblindhed, men der blev også peget på risikoen for, at forskelle mellem studerende kan øges, hvis allerede fagligt stærke studerende anvender AI kritisk og refleksivt, mens andre fagligt svagere studerende ukritisk accepterer svar og forslag.

3. Hvilke AI-kompetencer skal fremtidens dimittender have?

Dialogen tog afsæt i deltagernes erfaringer med anvendelsen af AI i forskellige dele af uddannelses- og velfærdssektoren.

Et gennemgående tema var behovet for klare rammer og retningslinjer. Aftagerne gav udtryk for, at AI allerede anvendes af medarbejdere, men at organisationer og ledelser fortsat halter efter med at afklare juridiske, etiske og organisatoriske spørgsmål, herunder valg af platforme, datasikkerhed og GDPR. Denne udfordring gælder dobbelt på uddannelsesinstitutioner, hvor de manglende juridiske, etiske og organisatoriske retningslinjer både udfordrer de ansatte (videnskabelige og administrative) i deres praksis og de studerende i deres læringsprocesser.

Af konkrete eksempler på efterspurgte AI kompetencer var:

- I de offentlige forvaltninger (skoleforvaltninger mv.) er der behov for medarbejdere med både dyb indsigt i de juridiske, etiske og organisatoriske spørgsmål

om AI samt kompetencer til at understøtte de politiske og organisatoriske beslutningsprocesser og den projektledelse, der skal sikre implementering og kompetenceudvikling.

- På uddannelsesinstitutioner er der behov for, at videnskabelige medarbejdere bliver fortrolig med AI i en faglig og forskningsmæssig kontekst og at underviserne kan undervise om og med AI. Det administrative personaleskal klædes på til at anvende AI til f.eks. effektivisering af administrative processer men også til at understøtte den organisatoriske beslutnings- og implementeringsproces relateret til AI.
- I studievejledningssektoren skal medarbejderne oparbejde en indsigt i hvad AI gør ved arbejdsmarkedet, idet de uddannelsessøgende er meget optaget af hvilke uddannelsesvalg der er "sikre" ift. et fremtidigt arbejdsmarked hvor AI kommer til at erstatte nogle jobfunktioner. I vejledningssektoren er de også udfordret af at skulle tilpasse deres vejledning til en virkelighed, hvor de unge bruger AI som vejleder – med de faldgrupper af misvejledning det fører med sig.
- I folkeskolen skal lærerne kunne koble deres fagområde med teknologiforståelse – og i en nær fremtid inden for rammerne af de nye fagplaner. Det kræver også ledere der tør gå forrest i arbejdet med AI i undervisning og dannelse.

Der blev peget på, at teknologiforståelse generelt bliver en stadig vigtigere kompetence. Fremtidige dimittender skal kunne forstå grundlæggende principper bag digitale teknologier og AI, herunder forskellen mellem traditionelle informationssøgninger og generative sprogmodeller. Dette blev fremhævet som en vigtig del af både demokratisk dannelse og professionel praksis.

Der var også fokus på, at AI ikke alene bør forstås som et effektiviseringsværktøj, men som et genstandsfelt i sig selv. Studerende skal udvikle kompetencer til kritisk vurdering, refleksion og faglig dømmekraft. Evnen til at vurdere kvaliteten af AI-genererede svar blev fremhævet som en central fremtidig kompetence.

Flere erfaringer pegede på, at AI kan frigøre tid ved eksempelvis at understøtte planlægning, idéudvikling og administrative opgaver. Gevinsten opstår dog først, når brugeren har tilstrækkelig faglig indsigt til at kunne vurdere og kvalificere resultaterne. Derfor blev betydningen af stærke faglige fundamenter understreget. Jo stærkere den faglige viden er, desto bedre bliver muligheden for at anvende AI meningsfuldt og kritisk. Professionel dømmekraft, faglighed og ansvar blev fremhævet som afgørende for, at teknologien forbliver et redskab frem for en styrende aktør.